

Žiniai: LR Vyriausybei

Gerb. Ministre. Neseniai pasirodė informacija, kad Jūs iki šių metų pabaigos derinsite su Lenkija tai, kaip ateityje Lietuvos mokyklose turės būti auklėjami Lietuvos lenkakalbių piliečių vaikai.

Ryšium su tuo norime Jus informuoti, kad mes, lenkakalbiai lietuviai (tariamai lenkai), nesame kilę iš Lenkijos, ir nei mes, nei mūsų protėviai niekada Lenkijoje negyvenome ir niekada nebuvo šios šalies piliečiai.

Europos Sąjungoje nėra tokių pavyzdžių ir praktikos, kad jeigu kurioje nors šalyje didesnė piliečių grupė pramoko, pavyzdžiui, vokiečių, anglų ar prancūzų kalbų ir kalba jomis, tai kitos valstybės dėl to įgytų pagrindą kištis į tos šalies vidaus reikalus. Tačiau pas mus kažin kodėl beveik visi švietimo ir mokslo ministrai savo veiklą pradeda derindami su Lenkija Lietuvos piliečių švietimo programas.

Jums vertėtų žinoti, kad lenkakalbiai lietuviai (Lietuvos lenkai) iki Nepriklausomybės paskelbimo nesijautė esantys lenkų tautinė mažuma (lenkų tautos mažesnė dalis), o tik palaikydavo ryšius su tais, kurie buvo evakuoti į Lenkiją 1944–1959 m. pagal 1944 m. rugsėjo 22 d. „*Lenkijos nacionalinio išsivadavimo komiteto ir Lietuvos Tarybinės Socialistinės Respublikos Vyriausybės susitarimą dėl Lenkijos piliečių evakuacijos iš Lietuvos TSR teritorijos ir lietuvių iš Lenkijos teritorijos į LTSR*“.

Nuomonė, kad lenkakalbiai lietuviai yra lenkų (Lenkijos) tautinė mažuma, buvo pradėta formuoti prieš paskelbiant Nepriklausomybę, tai buvo daroma laikraščio „Czerwony Sztandar“ puslapiuose, piktavališkai priešinant lietuviakalbius ir lenkakalbius lietuvius, kurstant neapykantos ir konflikto atmosferą.

Šį darbą „puikiai“ organizavo to laikraščio redaktorius Zbignevas Balcevičius, kuris, kaip dabar žinoma iš publikacijų, įtariamai bendravęs su KGB.

Autor: Ryšard Maceikianec

Piątek, 14 wrzeźnia 2018 - Poprawiony Piątek, 14 wrzeźnia 2018

Tadeusz Konwickis, iš Vilniaus kilęs rašytojas, bešališkai stebėdamas iš svetur to meto propagandinę „Czerwony Sztandar“ ir Z. Balcevičiaus veiklą, pateikė tokį vertinimą: „[...] *Europos viduryje. Viso pasaulio akyse. JT, popiežiaus ir pono Dievo akivaizdoje. Tai, ką hitlerininkai darė su kalinių biologiniais organizmais, čia daroma su vienos ar kitos tautos sielomis. Medicininiai ir psichologiniai eksperimentai. Didelis beprotnamis tautoms, sergančioms nervų ligomis*“.

(Wschody i zachody Księżyca. W-wa 1990).

Ta propaganda neliko be atgarsio ir įvertinimo, o sovietinė LTSR Aukščiausioji Taryba tuo pagrindu, neva norėdama patenkinti „lenkų tautinės mažumos“ reikalavimus, priėmė atitinkamą įstatymą, kuriuo buvo galutinai formalizuota nuomonė, kad Lietuvos lenkai yra lenkų tautinė mažuma (lenkų tautos mažesnė dalis).

Įtvirtindamas tokią nuomonę jau daugiau kaip 20 metų pluša niekaip nekeičiamas Vyriausybės patarėjas, baltarusių kilmės veikėjas Česlav Okinčič, kuris irgi įtariamasis bendravęs su KGB.

Tuo pagrindu politinį kapitalą kraunasi ir V. Tomaševski, išaugęs šeimoje, kurios tėvas įtariamasis bendravęs su KGB.

Dar reikia paminėti Seimo narį M. Mackevič, kuris prieš pats Nepriklausomybės paskelbimą kelerius metus praleido Maskvoje – KGB mokykloje ar Politinėje akademijoje prie CK SSKP, nors savo biografijoje apie buvimą ir veiklą Maskvoje net neužsimena.

Tai tik keletas faktų, rodančių, kas ir kaip suformavo nuomonę, kad Lietuvos lenkai (lenkakalbiai lietuviai) – vietinės kilmės gyventojai, neva yra Lenkijos tautos mažesnė dalis. Nors yra nemažai istorinių publikacijų (kurių autoriai – istorikas Mykolas Balinskis, teisėtyrininkas, universiteto rektorius Mykolas Romeris, rašytojai Juozapas Mackevičius, Barbara Toporska ir kiti), aiškiai įrodančių, kad lenkakalbiai lietuviai yra tikrai kalbinė grupė, atsiradusi vykstant polonizavimo procesui.

Gerb. Ministre, išdrįskite pažvelgti tiesai į akis ir neikite KGB primestu bandos mąstysenos keliu. Galų gale Jus turite dideles galimybes ir mokslinį užnugarį, tad galite šią temą aptarti mokslinėje konferencijoje ar kitame forume, kuriame savo nuomonę galėtumėte išsakyti mokslininkai, nesivadovaujantys sovietinių tarnybų primestomis koncepcijomis. Nemoralu ir pernelyg brangu

Autor: Ryšard Maceikianec

Piątek, 14 września 2018 - Poprawiony Piątek, 14 września 2018

---

mūsų šalies biudžeto sąskaita rengti darbo jėgos rezervą Lenkijai, kai jos trūksta pačioje Lietuvoje, gilinti atskirtį tarp piliečių, paverčiant prie pat sostinės esančias teritorijas merdinčiomis salomis, kuriose nėra demokratijos ir neįmanomas laisvas žodis.

Manome, kad ne be Jūsų pritarimo premjeras S. Skvernelis nutarė, nepasitaręs su visuomene, leisti transliuoti visai Lietuvai Lenkijos TV kanalą „Historia“, nors, pasak Jurgio Giedraičio (Jerzy Giedroyc), žinomo politiko ir publicisto, *"[...] Lenkijos istorija yra viena iš labiausiai suklastotų istorijų, kurias žinau"*.

Tai, mūsų nuomone, tik dar vienas žingsnis lenkakalbių lietuvių dezintegracijos link, dar vienas takas į niekur. Tuo labiau, kad visos gerbiančios save valstybės vadovaujasi savo istorija ir savo istoriografija.

Gerb. Ministre, Jums turbūt puikiai žinoma lemiamą integracinę kalbos reikšmę. Tai liudija ir Europos šalių istorija. Tad nežinia kodėl Jūsų vadovaujama ministerija nevykdo svarbios jai pavestos funkcijos – organizuoti lietuvių kalbos mokymą tarp suaugusiųjų. O tokių, kurie visai nemoka ar nepakankamai moka lietuvių kalbą, yra tikrai daug. Ypač tarp tų, kurie iki 1991 m. baigė mokyklas su lenkų ar rusų dėstomąja kalba. Dabar jiems apie penkiasdešimt. Ne paslaptis, kad Vilniaus, o ypač Šalčininkų savivaldybių ir kitų įstaigų valdininkai kalba su piliečiais rusų arba baltarusių kalba, nes pastarieji nemoka lietuvių kalbos. Jie žiūri atitinkamus TV kanalus ir gauna kitokių žinių, o informacija apie Lietuvos kultūrą ir istoriją jiems tiesiog neprieinama. Su panašomis problemomis susiduria net sostinės gyventojai.

Jūs, Ministre, galite pakeisti šią apgailėtiną situaciją. Mūsų nuomone, geriausias būdas apginti ir išsaugoti lietuvių kalbą – tai plėsti ir gilinti jos mokėjimą. Lietuvių kalba turi valstybinės kalbos statusą, tad iš to ir kyla Jūsų įpareigojimai. Nežiūrint į tai, kad per trisdešimt metų neteko aptikti kokios nors kryptingos veiklos ta linkme ar bet girdėti apie ją.

Kokių užsienio kalbų mokysis vaikai mokyklose, priklauso nuo tėvų valios. Tačiau svarbu tai, kad užuot skyrę tiek dėmesio ir laiko Lenkijos istorijai, kultūrai bei literatūrai, mokytojai ir vaikai galėtų geriau pažinti savo gimtojo Vilniaus regiono kalbą ir kultūros istoriją. Tada programose atsirastų vietos ir šio regiono šviesuoliams, kaip antai: Juozapui Mackevičiui (buv. kandidatas į Nobelio premija), Michalui Vendziagolskiui, Krispinui Pavlikovskiui ir kitiems, o tai praturtintų Lietuvos kultūrą ir paskatintų jaunų Lietuvos lenkų integraciją.

Laiškas Švietimo ir mokslo ministrei gerb. Jurgitai Petrauskienei. Vilnius, 2018 09 14 d.

Autor: Ryšard Maceikianec

Piątek, 14 września 2018 - Poprawiony Piątek, 14 września 2018

***

O dėl Suvalkų regione gyvenančių lietuvių – jie, be abejonės, yra lietuvių tautinė mažuma, tipinė Europos mažuma, kuri atsirado prie valstybių sienos. Skirtingai negu lenkakalbiai lietuviai, kurie gyvena prie didmiesčių, tai irgi liudija jų atsiradimo istoriją. Ir galiausiai tai įrodo, kad lietuviai Lenkijoje ir lenkakalbiai lietuviai Lietuvoje yra visai skirtingi reiškiniai ir jiems negalima taikyti kokių nors lygiagrečių parametrų ar sprendimų.

Gerb. Ministre, linkime Jums sėkmės ir tikimės sulaukti atsakymo dėl mūsų pasiūlymų ir nuomonės.

Laiškas siunčiamas ir tradiciniu paštu tik pirmam adresatui.

Pagarbiai, LR pilietis, Fondo Vilniaus klodai pirmininkas Ryšard Maceikianec